

TORONTAI

Ara	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bećkereh, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgönycim: Torontál, Veliki Bećkereh		Hirdetések díjszabás szerint	Din
			Megjelenik naponta délben	

Negyven milliárd értékű motoralkatrészt foglaltak le Budapesten.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Budapest, szept. 2.

A magyar Fiat-gyárból az entente katonai ellenőrző bizottsága negyven milliárd értékű motoralkatrészt foglalt le azzal az indoklással, hogy raktáron tartásukat a békeszerződés tiltja, mivel Magyarország katonai repülőgépeket és azok építését elősegítő anyagokat tartani nem szabad.

Illetékes helyről kijelentették, hogy az ententének nincs joga az ország motoriparának fejlődését ilyen erőszakos eszközökkel lefékezni és az országnak jogtalanul érzékeny kárt okozni. Remény van rá, hogy a katonai ellenőrző bizottság feloldja a zárlattól az anyagot, megállapítván az entente bizottság tulbuzgóságát.

Megkezdik a franciák a megszállott területek kiürítését.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Páris, szept. 2.

A Temps jelenti, hogy a francia kormány utasította Degoutte tábornokot, hogy a dortmunci zóna katonai kiürítéséről mielőbb intézkedjen. A Rajna jobbpartja 1923 január óta van megszállva és a leg hamarabb szabadul fel. December 7-én az egész területet a francia-belga rezsim átadja az új vasúti társaságnak.

A német vasutakat átveszi a vasúttársaság.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Berlin, szept. 2.

A birodalmi vasutigazgatóság hivatalos közlése szerint október hetedikén az összes vasúttüzemeket az új vasúttársaság veszi át. Szeptember 22-ikétől az állami vonalak a vasútszervező bizottság ellenőrzése alá kerülnek. Az államvasutak tényleges átadása hat hétig tart és fokozatosan hajtják végre.

A német kölcsön jegyzése.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Berlin, szept. 2.

A német kölcsönt október 15-én Newyorkban és Londonban egyidejűleg kibocsátják. Felerészben valószínűleg Amerika jegyzi. A kölcsön iránt általános a bizalom. Londonban — hír szerint — az Angol bank bocsátja ki.

A régi liberális-párt csatlakozott a kormányhoz.

A radikális-párt főbizottsága határozza meg a kormány elleni harc programját.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 2.

A politikai élet egyhangúsága után a keddi nap sem hozott változatosságot. A főispáni kinevezések régóta húzódó ügyét részben elintézték már s most csak a tisztviselői változások várnak megoldásra, ami a közeljövőben szintén megtörténik.

A kormány helyzete.

A kormányzópártok egyébként megvannak róla győződve, hogy a kormány helyzete nap-nap után megerősödik, viszont az ellenzék azt állítja, hogy a kabinet helyzete, ellenkezőleg, labilis és nyíltan bevallják, hogy a régi kormány visszatérését remélik. Érdekes, hogy a radikálisok azon csoportjában, akik Jovanovity mellé sorakoznak, mindinkább megerősödik a nézet, hogy a Pribisevityvel való együttműködés nem igen használ a pártnak és ezért a független demokrata-párt elejtése mellett vannak.

Az ellenzék felkészülődik a haragra.

Az ellenzéki körök különben nem mutatnak nagy harci kedvet a kormánnyal szemben. A beogradi „Novosti” ma esti száma szerint szeptember közepe táján a radikális-párt főbizottsága ülést tart Beogradban s ezen határozzák meg csak a küzdelem módozatait, a melyet a párt a parlamentben és a nép körében folytat az államegység és az alkotmány védelmében. Ugyancsak a „Novosti” értesülése szerint, a főbizottság ez alkalommal egyuttal a toposideri Brdon terve-

zett nagy tüntető gyűlés összehívása felett is határoz.

Kihallgatások a kormányelnöknél.

Jankovity Dragomir udvari miniszter ma délelőtt kihallgatáson jelent meg Davidovity miniszterelnöknél, akinél a politikai helyzet felől érdeklődött. Utána Davidovity több minisztert fogadott, akikkel különféle reszortügyekről tárgyalt.

A liberális-párt a kormány mellett.

A régi liberális-párt a pozsarváci körületben tegnap nagy népgyűlést tartott, amelyen elhatározta a demokrata-párthoz való csatlakozását. A gyűlésről üdvözlő táviratot küldtek a kormányelnöknek, aki a következő választ küldte:

Örömmel sietek köszönetemet kifejezni az üdvözlő és azon elhatározásukért, hogy készek lankadatlanul együttműködni velünk a modern demokratizmus elvéinek megvalósításán. A haza mindenek felett, a törvény egyesek akarata felett, a szabadság az erőszakosság felett, ezek lesznek az irányító eszmék a mi baráti munkásságunkban. Davidovity.

Horvát képviselők Beogradban.

Semozsan dr. és Borsevity horvát paraszt-párti képviselők ma délelőtt Beogradba érkeztek. Predavec és Macek elhalasztották utjukat, mert a mai nap folyamán sürgős tárgyalásaik vannak Zágrebben, Radics Sztepán pártvezérrel.

Enyhítik a tisztviselő törvényt.

Beograd, szept. 2.

Megbízható helyről eredő értesülések szerint a legközelebbi szkupstina a tisztviselőtörvényt pótszakaszokkal látja el, ami lehetővé fogja tenni, hogy a magasabb állások betöltésénél némileg enyhébb módoza-

tokat alkalmazzanak. Mások szerint rendeleti uton fogják a kérdést megoldani, olyképpen azonban, hogy annak rendelkezései semmi esetre sem ütközzenek bele a törvény kitételeibe.

Fel akarták robbantani a berlini tőzsdét.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Berlin, szept. 2.

A berlini tőzsde pincéjében tegnap egy pokolgépet találtak. Né-

hány másodperc alatt a hatalmas palota légherőpült volna, ha az óraművet gyorsan meg nem állítják. A tettesek kézrekerítésére széleskörű nyomozást indítottak, mely eddigelő azonban nem járt eredménnyel.

A leszerelés kérdése.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Páris, szept. 2.

A Chikago Tribune jelenti Genfből: A franca delegátusok közölték, hogy Franciaország nem fogadja el Amerika javaslatát a külön leszerelési konferencia összehívásáról. Arra hivatkoznak, hogy a Népszövetség ennyire fontos kérdést nem adhat ki a kezéből.

A francia felfogás az, hogy a Népszövetség a napirendet három főcsoportba osztja. Az első: Németország katonai ellenőrzése. A második: a szerződésbiztonságáról. A harmadik: az általános leszerelés kérdése.

A franciák álláspontja az, hogy az általános leszerelést alá kell rendelni a biztonság kérdésének. Az angol-amerikai álláspont ezzel éppen ellenkező. Szerintük először végre kell hajtani a leszerelést, azután lehet a biztonságról és a kölcsönös támogatásról tárgyalni.

Görögország felmondta a kereskedelmi szerződést.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, szept. 2.

Zematosz beogradi görög követ ma közölte a külügyminisztériummal, hogy Görögország felmondja az SHS állammal kötött kereskedelmi szerződést.

A konvenció felmondása különösen a délszerbiai exportöröket fogja érinteni, akik élénk összeköttetést tartottak fenn Görögországgal.

Tárgyalások a „személyi változások” ügyében.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, szept. 2.

A belügyminisztériumban ma a kormányt támogató pártok vezetői és az ukázbizottság tagjai között élénk tárgyalások folytak a tisztviselői áthelyezések és kinevezések kérdésében, megegyezés azonban nem jött létre. Hír szerint a tárgyalásokat holnap folytatják.

A magyar részvevők megérkeztek Genfbe.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Genf, szept. 2.

Bethlen miniszterelnök és Daruváry külügyminiszter, Khuen Héderváry és Gajzagó miniszteri tanácsosokkal Genfbe érkezett.

Nem vesznek háztelkeket.

Beeskerek, szept. 3.

Más esztendőkből, különösen négy-öt évvel korábban, ilyenkor szeptember elején hetipiaci napokon egymás kezébe adták a kilincset a beeskerei járásbírósi telekkönyvi hivatalban. Csupa vevő és eladó volt. Megesett, hogy kedden vettek egy telket és pénteken már átírták az új tulajdonos nevére. Az árak természetesen megváltoztak a négy nap leforgása alatt, ez azonban nem jelentette a vevő kárát, mert további négy nap múlva megő volt a szerencsés eladó. A telekkönyvi hivatalban pedig ezekben a lázas vevés-eladás napokban csak számokban beszéltek. Számok, szokatlanul magas kalkulások röp-pentek a levegőben, számokkal köszöntött be a gazda, azzal felelték a tisztviselők s ha valaki, akinek idegen ez a környezet, becsöppent volna ide, azt hitte volna joggal, hogy kaosz uralkodik itten, egy új Babel, mely megzavarta az emberek nyelvét. Pedig dehogyan, csak éppen a forgalom nőtt ki óriásivá.

Ma már esendesebb napok köszöntöttek be a vaskos telekkönyvek birodalmába. Rendes hétköznapi napokon, no meg még hetipiaci napokon is jóformán csak érdeklődők akadnak, a vevők és eladók számát pedig egy ember ujján tudná összeszámolni.

Földet még valahogy vesznek. A földmivelő, a gazdaember földéhes, akkor is vesz, ha nem rentabilis és hallatlanul magas összeget áldoz, csak hogy kibővíthesse néhány holddal gazdaságát. A földárak is nem a relatív érték, hanem a kereslet és a község lakosságának vagyoni helyzete szerint igazodnak. Ha valamelyik gazda nagyon ragaszkodik a területéhez, vagy gazdag falu határában fekszik a föld, bizonyos, hogy megdrágul az ingatlan. Átlagban harmincezer dinár egy hold jobbminőségű termőföld ára, míg Kistorákon ötven, sőt hatvanézeret is fizetnek holdankint, aminek az a magyarázata, hogy az ottani lakosság rendkívül jómódu. De még a harmincezer dináros árat véve alapul sem rentabilis a vétel, mert az elérhető bérmaximum alig haladja túl az ezer dinárt, ami a befektetett tőke három és fél-négy százalékának felel meg, míg a minimális bankamat ezzel szemben nyolc-tíz százalék.

A családi házak százötvenezer-től háromszázezer dináros árban cserélnek gazdát. Csaknem ugyanolyan magas a vidéki házak árnívója. Bérházak iránt egyáltalán nincs kereslet és kizárólag saját szükségletre vesznek épületeket. Házvétel a földdel szembeállítva egyenesen ritkaságszámba megy.

A régi ismert „kölesönvétel”, a mely békében divott különösen és sok szegény embernek tette lehetővé, hogy saját házában lakhasson, ma szintén a ritkaságok közé emelkedett. A bankok nem igen adnak ilyen célra hitelt s ha adnak is, olyan kamattal, hogy a háztulajdonosjelölt nem tudná megfizetni.

Háztelekvétel — ez a legszomorubb jelenség — egyszerűen nincs. Az építkezés megszűnt és csak nem akar megindulni.

„A támadó háború — nemzetközi bűn.”

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Genf, szept. 2.

A kölcsönös segítségről szóló amerikai tervezet a támadó háborút nemzetközi bűnnek mondja. A megtámadott panaszára nemzetközi törvényszék ítélkezik a támadón. A támadó ellen szankcióként gazdasági blokádot alkalmaznak. A tervezet kötelezi a szerződő feleket annak elismerésére, hogy túlzott fegyverkezés egyértelmű háborús fenyegetéssel. A fegyverkezés fenyegető voltát a megszerzendő állandó leszerelési konferencia dönti el. A javaslat szerint valamennyi állam csatlakozik a szerződéshez.

A leszerelési konferencia állandó szakértő bizottságot tart fenn, melynek határozatait nemzetközi törvényszék bírálja felül.

A konferencia költségeiben a szerződő államok a hadi költségvetés arányában részesednének.

Genf, szept. 2.

A megnyitó ülésen megjelentek a magyar delegátusok is Apponyi vezetésével. Apponyi megjelenése mindenütt élénk feltűnést és általános rokonszenvet váltott ki.

Genf, szept. 2.

Az SHS delegátus beszéde az interparlamentáris unió ülésén.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 2.

A Genfben folyó nemzetközi konferencián a napokban Lukács György, Magyarország kiküldötte az utódállamok magyarságának helyzetét ismertette és kifejtette, hogy nagy szükség volna a kisebbségek ügyét állandóan napirenden tartani és a sérelmeket a lehetőség szerint orvosolni. A beszédre reagált az SHS állam delegátusa, Agatanovity demokrata képviselő, aki az SHS királyságban élő kisebbségek helyzetéről a következőket mondotta:

„Azon kérdések közül, amelyek nem voltak napirendre kitűzve és tárgyalás alá kerültek, kétségtelenül a legérdekesebb és a legfontosabb a kisebbségek kérdése. Kötelességemnek tartom, hogy a konferencián erre a problémára vonatkozólag saját nézetünket is kifejtsem.

Szerencséseknél érezzük magunkat, hogy ezen a konferencián vita indult meg a nemzeti kisebbségek-ről, azok jogairól és védelméről, mert voltak idők, még pedig nem is olyan régen, amikor a kis, de szabad és független Szerbia hiába — és joggal — reklamáta közel egy emberöltőn át a nyelvi, vallási és nemzeti védelmet. Népeink negyötödresze elnyomva élt a nagy szomszédos államokban és ebben az időben nem volt alkalma fórumra találnia a civilizált világban, ahol feltárhatta volna faji érdekeit. Senkisé hallotta Szerbiát és senkisé akart tudni arról, hogy megvédje testvéreinket. Közvetlenül a háború előtt pedig a szerb elemet a Balkánon is teljes elnyomás veszedelme fenyegette és feje felett

Genf, szept. 2.

A népszövetségi körök nagy fontosságot tulajdonítanak Hymans beszédének, amelyben a népszövetséget a biztonsági kérdés megoldására illetékes tényezőnek minősíti. Fontosnak tartják, hogy éppen a belga külügyminiszter világította meg ilyképpen a kérdést. Jelentőségteljesnek mondják Motta elnöki beszédének azt a passzusát, amelyben a lefegyverzés problémáját összekapcsolta a döntőbíróssággal, kijelentve, hogy

a katonai lefegyverzés és igazságos béke szorosan összefüggnek a kötelező döntőbíróssági elvvel.

Genf, szept. 2.

A Renter iroda jelenti: Mac Donald angol kormányelnök Genfben a fegyverkezés korlátozását fogja indítványozni.

A javaslat, amelyet az első ülés elé terjeszt, felhívja az egyes országokat, hogy haladéktalanul és fokozatosan szereljenek le, a Népszövetség ellenőrzése mellett.

Ha szellemes akarnék lenni, egyszerűen követném az olasz delegáció tagjának, De Stefani Napoletani ur példáját és azt mondanám: Uraim! Jugoszláviában nincsenek kisebbségek. Alattvalóink egyformák a törvény előtt és csak úgy mint a délszlávok, a többiek is minden jogot élveznek.

En nem haladok azon az úton s azt mondom Lukácsnak, igenis Jugoszláviában él egy jelentéktelen számú magyar kisebbség, melynek azonban az alkotmány és a jugoszláv törvények biztosítják a nyelvi, nemzeti és vallási, vagyis azokat a jogokat, amelyeket a békeszerződések is kötelezőleg előírnak.

Ami pedig Lukács azon megjegyzését illeti, hogy nagy hadseregeinket azért tartjuk, mert félünk az igazságtól, hogy egy napon elveszik azt, amit a magyarok tévesen a magukénak tartanak és amit szerintük a szerbek elvettek, azt feleletem, hogy a hadsereget nem tartjuk sem félelmet miatt, sem büntető eszköznek, hanem csupán azért, hogy megvédjük a rendet határainkon és megóvjuk az európai békét, melyre különben is nemzetközi békeszerződések köteleznek bennünket.

HIREK

— szeptember 3.

Felemelték a vámátszót. A Beeskerekre érkezett jelentés szerint a minisztertanács a vámátszót szeptember elsejével száz százalékkal felemelte. Egy aranydinárt a jövőben tíz dinárral számítanak.

A király ajándéka. Beogradból jelentik: Aleksander király a petyi ünnepségek alkalmából ötvenezer dinárt utaltatott ki házipénztárából azon özvegyek segélyezésére, akiknek férje a háború idején a bolgárok áldozata lett.

Huszonkétezer idegen Genfben. Genfből jelentik: A népszövetségi ülések iránti érdeklődésre jellemző, hogy huszonkétezer idegen érkezett meg Genfbe, közöttük kétszáz külföldi hírlapíró. Az ülésen harmincegy nemzet képviselőjében kétszáz kiküldött vesz részt.

Az agrárreformminiszter beteg. Beogradból jelentik: Vesenyák agrárreformminiszter tüdőgyulladásban megbetegedett. A súlyosan beteg minisztert a Vrasár-szanatóriumban kezelik. Helyettesítésével a kormányelnök Kulovec minisztert bizta meg.

Eltörölt magyar honvédségi rendfokozatok. Budapestről jelentik: A kormányzó elrendelte, hogy a honvédségnél a vezérezredesi rendfokozatot azonnal, a hadnagyit pedig fokozatosan szüntessék meg. Az alhadnagyokat cenzul zászlósoknak nevezik.

Mattyasovszki túl van a krízisen. Budapestről jelentik: Mattyasovszki órnagy állapota megjavult. Az orvosok szerint a veszélyen túlhaladt. Mattyasovszkit a lakásán ápolják.

Nemzetközi zenészkongresszus. Wienben. Wienből jelentik: Szeptember 14-én nemzetközi zenészkongresszust tartanak Wienben. Valamennyi európai államból már bejelentették a részvételt.

Vérbe...
ból jelet...
utcai tü...
csapato...
néptöme...
támadt...
zött. A...
nálták...
tizenöt...

Kathol...
Palermó...
ták meg...
Monsiño...
meg a m...
széd hat...

A dr...
Egyesü...
szubotte...
tója, sz...
látogat...
tagjain...
molni a...
ról. Eve...
3-án, d...
hivott...
mínden...
Ugyane...
dr. Pops...
a zsidó...
szövetke...
Érintkez...
béli zsi...
gyűlést...
este 7...
nagyter...

* Meg...
tagjait...
hó 3-án...
hírközse...
tandó...
Popsz Fr...
készség...
közelmé...
nagy szá...
Hubert...

* Az is...
juk „De...
leányka...
ban és ol...
d. d. e...
(Fő) utca...

* Buto...
kurzusa...
7-én ves...
ház tju...
Bövebbe...
pártfog...
és Mesz...

* Vas...
nál, Vel...
szám 329...

* Munk...
figyelm...
minden...
beeskere...
gyógyse...
gyógyse...
utca), M...
ház sar...
(Petrogra...

Kiváló...
nuságot...
badságot...
Kikindán...
szineiert...

A Zselje...
tatnak a...
mesvári...
lejártsan...
tárgyalás...
Beeskerek...
gyönyörű...

Vérbefulladt utcai tüntetés. Rigából jelentik: Vasárnap Moszkvában utcai tüntetések voltak. A szovjet-csapatok szét akarták kergetni a néptömeget és ezen közben konfliktus támadt a tüntetők és a katonák között. A csapatok fegyverüket használták. Moszkvai jelentés szerint tizenöt a halottak száma.

Katholikus nagygyűlés Palermóban. Palermóból jelentik: Tegnap nyitották meg a katolikus nagygyűlést. Monsignore Pini melegen emlékezett meg a magyarok hithűségéről. A beszéd hatalmas tetszést aratott.

A dr. Singer Bernát Szeretetház Egyesület elnöke, Pollák Lajos, a szubotocai zsidó kórház megalapítója, szerdán, szeptember 3-án meglátogatja Beeskereket és az egyet tagjainak személyesen óhajt beszámolni a kórház eddigi működéséről. Evégből szerdán, szeptember 3-án, d. n. 4 órakor nagygyűlést hívott össze a bizottság, melyre minden érdeklődőt szívesen lát. Ugyancsak szerdán jön Beeskerekre dr. Popsz Frigyes beográdi ügyvéd, a zsidó hitközség és a hitközségek szövetségének ((Savez) elnöke. Érintkezésbe óhajtván jönni a helybeli zsidósággal, a hitközség nagygyűlést hív össze szerdán, melyeste 7 órakor fog a Chevra-ház nagytermében megtartatni.

* **Meghívó.** Az izraelita hitközség tagjait kérem, szíveskedjenek folyó hó 3-án (szerdán) este 7 órakor a hitközség üléstermében megartandó értekezletre, melyet dr. Popsz Frigyes ur, a beográdi hitközség és a Szavez elnöke távirati kérelmére hívok egybe, lehetőleg nagy számban megjelenni. — Dr. Hubert Zsigmond, hitk. elnök.

* **Az iskolai beiratásokra ajánljuk „Delika” gyermek-, fiú- és leányka-cipőinket** nagy választékban és olcsó árban. Vilim Herzfeld d. d. cipőüzlete, Aleksandrova (Fő) utca.

* **Butor és Mesznik őszi tánc-kurzus** vasárnap, szeptember hó 7-én veszi kezdetét a „Club”-kávéház ujonnan épített tánctermében. Bővebbet falragaszokon. Szíves pártfogást kérnek, tisztelettel Butor és Mesznik, táncitanítók.

* **Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál,** Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

* **Munkásbiztosítópénztári tagok figyelmébe!** Pénztári recepteket minden gyógyszerár készit Veliki-beeskereken, tehát a Nikolics-gyógyszertár (Gabona-tér), Czikajljó gyógyszerár (Aleksandrova (Fő)-utca), Moljac-gyógyszertár (Város-ház sarok), Kollarich-gyógyszertár (Petrogradska u.) is.

Sport

Kiváló sportszeretetről tett tanúságot Tikárt, aki két napi szabadságot kapott és abból egy napot Kikindán töltött, hogy Beeskerek színeért küzdjön.

A Zseljeznicsárok tárgyalást folytatnak a Jugoszláviával és a temesvári Kinizsivel egy Beeskereken lejátszandó mérkőzés végett. Ha a tárgyalások sikeresek lesznek, úgy Beeskerek footballközönsége egy gyönyörű mérkőzést fog láthatni.

Továbbra is érvényes a belföldi fára és szénre adott teherszállítási engedély.

Meghosszabbították a szállítási határidőt. — Biztosítva van a Bánság tüzelőanyag.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, szept. 3.

Feltétlenül megbízható helyről szerzett értesülésünk szerint a közlekedésügyi minisztérium meghosszabbította a tüzfára és szénre érvényes kedvezményes vasuti tarifát. A mérsékelt teherárú díjtételeket — mint annakidején megirtuk — a beeskereki kereskedelmi- és iparkamara kérelmére léptette életbe a közlekedésügyi minisztérium, hogy a Bánság, amely eddig Romániából szerezte be szükségletét és az ujonnan meghatározott új vámilletékek folytán elesett a beszerzési forrásától, a jövőben ugyanolyan áron Szlavóniában szerzhesse be szükségletét. A szlavinon fa ugyanis drágább a romániai tüzelőfánál s csak úgy kerül némileg egy színvonalba vele, ha az árutarifát mérséklük. A közlekedésügyi miniszter méltányolta a kérelmet és megengedte, hogy szeptember elsejéig bezárólag a kedvezményes díjtételeket számítsák a Bánságba irányított

szlavóniai fa- és szénküldeményeknél.

A rendelkezésre álló rövid idő azonban, mint a gyakorlat megmutatta, nem volt elégséges a tüzelőanyagkészlet beszerzésére s így az a veszély fenyegetett, hogy a bánsági lakosság nagyrésze tüzelő nélkül marad, vagy pedig csak az eddiginél jóval magasabb áron juthat a szükséges mennyiséghez. A vajdasági és szlavóniai kamarák ezért ezeknek a helytálló indokoknak alapján azt a kérelmet terjesztették elő a közlekedésügyi minisztériumban, hogy hosszabbítsa meg a kedvezményes áruszállításra adott határidőt.

Hir szerint a minisztérium méltányosnak találta a kérelmet és kiadta a rendeletet, hogy szeptember elseje után is fogadjanak el a szlavóniai vasútállomásokon mérsékelt teherszállítási díjtételek mellett Bánságba szülő fa- és szén-szállítmányokat.

Egy beeskereki résztvevő a kamarák kongresszusáról.

Jelentés a bánsági bortermelésről és a kivitel nehézségeiről. — Az export fokozásával megjavul a dinár zürichi jegyzése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, szept. 3.

Beográdi tudósítók jelentése alapján röviden megirtuk, hogy az SHS állam területén működő kamarák augusztus 30-án és 31-én kongresszust tartottak, amelyen megtárgyalták a jövő évi kivitel ügyét. A nagy fáradtsággal beszerzett adatok alapján előbb megállapították a termés és a felesleg nagyságát, majd pedig meghatározták az exportálásra kerülhető készlet minimumát. Hogy a nagyfontosságú ülésről minél részletesebben számolhassunk be, felkerestük a kongresszus egyik beeskereki résztvevőjét, aki annak lefolyásáról a következőket mondotta:

A kongresszusnak a kormány is rendkívüli fontosságot tulajdonított, aminek legkétségtelenebb jele, hogy méltóképpen gondoskodott képviselőtéről. Az ülésen Markovity Pera postaügyi miniszter, dr. Mehmed Spaho pénzügyminiszter, a kereskedelemügyi miniszter helyettese, a közlekedésügyi, külügyi és föld-

mivelésügyi minisztérium egy-egy osztályfőnöke, a fővámigazgató és a Narodna Banka alkormányzója vett részt.

A formalitások elintézése után az egyes kamarák előterjesztették kimerítő jelentéseiket.

A beográdi kamara — például — a szárított szilva és más gyümölcs kivitelre számható feleslegéről adott elő terjedelmes beszámolót. A zágrebi kamara a szeszről és esersajról szerkesztett jelentést. Kiküldötte egyuttal beszámolt a zágreb. —súski vasuti vonal kiépítésének ügyéről. A ljubljana kamara a komlóról, a vas- és fémöntvények gyártásáról, a karbid és a szén exportálásáról adott referátát. A szarajevói kamara a karbidról és a vasról készített részletes jelentést, a dubrovniki a dalmáciai borról, olajról, Maroseinonóról, gyógyóvénnyről és szardiniáról, a spliti kamara a cementről és a karbidról. A senji kereskedelmi- és iparkamara kiküldötte arról tartott beszédet, hogy milyen gyártmányok és termények szállíthatók ki területéről. Az eszéki delgátus a len- és kendertermesztésről adott beszámolót.

A noviszádi résztvevő a gabonaművekről beszélt, a beeskereki kamara pedig a bánsági bortermelésről és a kiviteli nehézségekről terjesztett elő jelentést. Végül a szkopljei kiküldött az ópium, a pamut, rizs, selyemgubó és a vaj kiviteléről referált.

Az összes kamarai kiküldöttek résztvettek a szekciók munkájában és alaposan megtárgyalták a kivitel lehetőségeit és nehézségeit. Egyuttal megállapították, hogy a múlt évi nyolc milliárd dináros exporttal szemben az idén tíz milliárd négyszáz millió dinár értékű kivitelre lehet számítani, vagyis két milliárd dinárral többre, mint az 1923—1924-es szezonban.

Informátorunk véleménye szerint az export nagyobbodásával lényegesen megjavul a dinár zürichi jegyzése is, amely a jövő év szeptemberig mindenestre elérheti a 737—740-et. Az exportot mindenestre biztosítani kellene, különösen arról az oldalról, hogy közlekedési akadályok nem fogják akadályozni a küldemények leszállítását.

A kongresszus végül szakiskolák felállításával és az SHS konzuli szolgálat reorganizálásával foglalkozott.

Vasárnap délelőtt rekesztették be az üléseket. Délután a lövőverseny tekintették meg a kongresszus résztvevői, este pedig banketten vettek részt.

A kamarák múlt évi kongresszusán elhangzott jóslások egytől-egyig beigazolódtak, ami reményt táplál arra, hogy az ideji prognózis is megvalósul és a kivitel fokozódásával tényleg megerősödik a dinár.

TÖZSDE

Szeptember 2.

Beograd, (Zárlat) London 348-50, Milánó 344-50, Páris 417-50, Newyork 7740, Genf 1463-50, Prága 232-50, Wien 011, Budapest 010, Amsterdam 2950, Bukarest 3850.

Zürich, (Zárlat) Berlin 126-50, Budapest 69-50, Newyork 531-25, Milánó 2355, Prága 1592-50, Wien 74-75, Varsó 102-50, Szófia 387-50, Bukarest 260, Beograd 675, London 2387-50, Páris 2880.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel JUHÁSZ FERENC.

**Teljes ellátást kaphat
2 iskolásfiú vagy leány.**

Orlova (Sas) utca 3. sz.

Schicht

Az eredeti 875c
Schicht-szappan

a „Szarvas”-védjeggyel, kémeli pótolhatatlan fehérszappant.

Figyelem a Schicht névre és a „Szarvas” védjegyre!

Teljes ellátást

kaphat

2—3 középiskolai tanuló.

1627

Vatrogasna utca 8. szám.

Községi elöljáróság Taras.

1406—924. szám.

1727

Hirdetmény.

Taras község elöljárósága a képviselőtestület 55—924. sz. határozata alapján a községi épületek tartarozása céljából a szóbeli árlejtést folyó évi szeptember hó 14-én délelőtt 9 órára tűzi ki.

Az előirányzott összeg 33 455 din.

Óvadékul 10% az árlejtés megkezdése előtt a községi pénztárban deponálandó.

A feltételek és költségvetés naponta a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekintheők.

Taras, 1924 augusztus 26.

Lazar Franz,
jegyző.Steva Tolmács,
bíró.

Egy ház felépítéséhez szükséges

épületanyag

u. m.: cserép, épületfa, ajtó, ablakok stb. igen jutányos áron eladók.

Bővebbet: 1743

Silerova (Honvéd) u. 7. sz. alatt.

Tűzött paplanok**Rouge-,
Kíolt-,
Szatin- és
Divatpaplanok.**

1597

Különleges tűzött paplanok pehellyel.

Zagrebačka Industrija Popluna
M. JUNGWIRTH I DRUG
ZAGREB, Gajeva 23.**Kerestetik**

kisebb család részére egy

perfekt szakácsnő

aki már nagyobb házakban volt; középkorú, egészséges és hajadon. Az állás állandó, a fizetés jó. Szükséges, hogy szerbül is értsen.

Ugyanott szükséges egy

jó mosónő, aki vasalni is tud.Részletes ajánlatok **S. Uskovity, Beograd, Milosa Pocerca 19** címre intézendők. 1729**Megérkeztek**
az őszikalap újdonságaim
fehér és összes divatszínekben.

1706

Ka'ap- és ruhadiszekben
nagy választék.Renoválást, festést, vasalást a
legjutányosabban eszközök.**Kartye Laura divatárusnő**

Velikibecskerek, Aleksandrova utca.

Üzletáthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

1709

divat- és rövidáru-üzletemet

az Aleksandrova (Fő) utcából f. é. szeptember hó 1-én áthelyezem a Gilyum-féle házba (közvetlen Lenhardt Antal hangszerész mellett levő helyiségekbe). Raktáramat az őszi szezon közeledtével teljesen újonnan felszereltem, kizárólag csak rövid-, kötött- és szövöttáruval, melyet a legjutányosabb áron fogok elárusítani, miért is kérem a t. közönség további szives támogatását. Tisztelettel **MOLNÁR LAJOS** Velikibecskerek, Wilsonov trg (Erzsébet tér).

Több oldalról jött kívánságnak megfelelően, ezentul mérték szerinti megrendeléseket is elfogadunk a szakmánkba vágó bármilyen divat-, gyermek- és sportcikk kötésére, mint pl jumper, kabát, ruha, mellény, kendő stb. úgy a saját, mint idegen jumperfonathól.

Kötődénk legmodernebb technikai felszerelése és szakszerű vezetése lehetővé teszi, hogy gyártmányaink jóságáért és legfinomabb kiviteléért teljes szavatosságot vállaljunk.

A megrendeléseket (vidékről is) kérjük csakis személyesen a gyárban feladni.

A jumperfonál a legdivatosabb színekben dekánként 250 dinár árban, ugyszintén olcsó maradékcikkek állandóan raktáron.

Harisnyagyár Rt., Velikibecskerek

Bakics-utca. — Telefon 36.

**PETROLEUM, GÉPKENŐOLAJOK,
PARAFFIN, BENZIN STB.****„ASTRA“ I^a KOCSIKENŐCSÖK**

MINDEN MENNYISÉGBEN AZONNALI SZÁLLÍTÁSRA

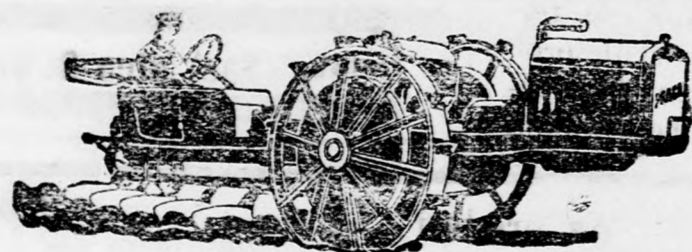
„ASTRA D. D.“

VOJVODINAI VEZÉRKÉPVISELETÉNÉL V.-BECSKEREK:

RENNER NÁNDOR

OBALA PRINCEZE JELENE 6. SZ. TELEFON 267.

1736

**„Praga“
motorekék**

a legjobbak és legmegbízhatóbbak.

40 HP 4—6 ekevassal — 20 HP 3—4 ekevassal
állandóan raktáron, azonnal szállítható.

„Record“ ipari és kereskedelmi rt. velikibecskereki fióktelepe, a Máv gépgyár vezérképviselete Szaralyijina (Eötvös) u. 12., a Daun-féle szénudvarban, a nagyhíd mellett.

1491

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Veliki Becskerek.

Szolidan épült, kifogástalan állapotban lévő, jó fekvésű, szép egyemeletes 735

háza

két nagyon nagy, modern lakással (az egyik lakás azonnal beköltözhető) és egy udvari lakással, szép virágos kerttel, nagy konyhakerttel stb., stb. jutányos áron eladó. — Érdeklődők forduljanak „Becskereki modern ház 1000. sz.“ jelige alatt a lap kiadóhivatalához.

Kiadja Pleitz Fer. Pál

Felhívás.

A f. évi március hó 16 án tartott rendes közgyűlésen hozott és a kereskedelmi minisztérium 2482/21. V. 1924. sz. a. és a pénzügyminisztérium 28771/19. VI. 1924. sz. a. jóváhagyott határozata alapján a régi részvények ki lesznek cserélve a következő részvényekkel:

A. sorozat 50 db százaz részvény a 10.000 dinár.

B. sorozat 80 db tizes részvény a 1000 dinár.

V. sorozat 50 db ötös részvény a 500 dinár.

G. sorozat 200 db egyes részvény a 100 dinár.

Felhívtnak a t. c. részvényesek, hogy eddigi részvényeik kicserélése végett f. évi szeptember hó 1-től délelőtt a nap 9 és 11 óra között a részvénytársaság Vojvoda Misitya (József főherceg) utca 6. (nagyhíd melletti) irodájában jelentkezni sziveskedjenek. A részvények f. évi október hó 15 ig lesznek kicserélve. A kitűzött határidőig ki nem cserélt részvényekért a vállalat nem vállal felelősséget.

Velikibecskerek, 1924 augusztus 20.

Cigljana i Gradjevinsko
Poduzeca D. D.

1722

**Mérnök özvegye két jó házból való kisebb
tanulót (fiú vagy leány)
teljes ellátásra elvállal.**

Lecke kikérdezését és a tanulási felügyeletet kereskedelmi végzett leányom ellenőrzi. Cím a kiadóhivatalban

Egy szakképzett önálló 1729

gabonaraktárnokotazonnali belépésre jó fizetéssel felvesszünk Szerb, magyar és német nyelv tudása szükséges. **UD. JULIA LEVI I SINVI.****Hajdu István**pékkemence építőmester
Noviszád, Usztavsza u. 42. sz.

1738

Elvállal mindennemű hord és pékkemence szakszerű építését jutányos áron mellett.

Sertészsirt

vesz minden mennyiségben

Wehner Ignác szolámigyára

Velikibecskerek. 1764

Ara

1

Din

A kiscs...

A „Toront...

A népsz...
ről szóló...
ülés legfo...
angol deleg...
ségek véde...
tette, hogy...
ban a kise...
aminek ox...
kes eljárás...
kell várni...
zódást me...
idézik me...
szemben o...
mok, am...
ügyek nem...
jék a ne...
ményét.

Uj les...

A „Toront...

A Daily...
hogy Mac...
kezdemény...
gen kívül...
rehabitan...
tülvitelre...
veznek, an...
vül áll...
Amerika...
vételtől.

Mac Don...
írók előtt...
reméli. Fra...
Belgium...
selőinek j...
tőbírósi...
gál.

A spany...

A „Toront...

A Daily...
rópai hata...
tölti el az...
nyol hadse...
gesen vissza...
nyol protek...
A spany...
szerződése...
rasi paktu...
Amennyibe...
nek arra, h...
ság helyébe...
talam lépne...
közi tengeri...
érinti. Ide...
Olaszorszá...